

Santiago de Xile, 4 de Septiembre 1960.
Casilla 1720.

Estimat amic Ferrater :

En la teva lletra del 5 de Juny em deies que a les ultimalles d'Agost reprendrieu el retorn cap a EE.UU., després de una recorreguda més curta que les habituals per Europa. T'escric ara, en la confiança que la lletra present arribi a la teva llar ianqui dins dels dies de la vostra arribada.

No sé quan dies has estat a Barcelona ni si has vist gairet a l'Oliver. El meu llibre va entrant a Catalunya, per ara, no pas de manera oberta, però amb enginyoses precausions, tots aquells a qui n'enviem, el reben bé. Al Joan n'hi vareis fer enviar un exemplar per mà d'un meu amic de Barcelona. No sé si l'havia rebut mentre tu erets per allà. En tot cas tu li devies dir que el meu llibre corria. Diga'm si la ve fer gràcia la nova.

Com has trobat les coses allà, en tots els ordres. El literari, el moral i l'espiritual, de preferència.

Estàs content de com ha sortit la nova edició del teu llibre "Les formes de la vida catalana" ?

Alguns dels meus amics ja m'han escrit comentant el ~~meu~~ llibre. Els fa molt efecte, i sembla que s'el passen de mà en mà. Un dels que no esperava que m'en parlés de manera directa, es Ferran Soldevila; ho ha fet. Diu, naturalment, el que li sembla prudent de dir. Elogia el cant a la ciutat obrera i a la Catalunya-ciutat que evocó. Fuig del tema central, preguntat-se si no havia d'haver obeit Biel al seu impuls primer de retorn. Diu que hauria pogut col.laborar a la tasca de fer o refer el que es pugui. Que es reconstrueix molt, bastant més del que sembla des de lluny. Afirma que encara hi ha valors a la ciutat obrera. Ell no em deu recordar més. Segurament que, amb tot, abusa del concepte imprecís, preferint discorre sobre el català antic resident a Amèrica. Amb tot és ben significatiu que hagi sentit la necessitat d'acusar rebut amb un comentari que no amaga que compren el sofriment de Biel per tot quan s'ha perdut.

Constato un fenomen allisonador. El llibre no agrada gaire a tota la gama dels marxistes. En canvi, des d'els anarquistes vells i experimentats als rics amb posicions polítiques-econòmiques destacades, el llibre ha calat molt a fons en tots ells. M'alegra tant la una cosa com la altre. Vol dir que no estic tan equivocat en la estimació a fons de les nostres millors coses.

Bé, us saludem en aquest nou retorn, desitjant-vos que tot us hagi estat plaent i profitós. Ja nirem parlant una mica de tot. Fins a la teva, ben cordialment

J. Lami Amariques

20-XII-60

16475